

bedöma utan att besluta. Härtill kommer att de vilka veterligen var benägna för anpassning i djupare mening — på grund av sympatier för nazismen eller allmän kräkaktighet — undgår observation och klander, under det att oförsiktiga eller omdömeslösa uttalanden av klara patrioter och antinazister blir offentliga blamager.

I detta sammanhang bör än en gång vikten framhåvas av att de ledandes och ansvarigas uppträdande och motiv belyses. Detta kan i stor utsträckning ske genom utfrågningar av vederbörande personer och en kritisk jämförelse av de härvid vunna resultaten. Ett gott material föreligger emellertid redan i de vid utrikesnämndens sammanträden förda uppteckningarna. Mot deras publicering har bland annat från auktoritativt håll anförts att nämndens sammanträden är hemliga och icke protokolleras. De förda uppteckningarna står därför utanför all rättslig reglering, och någon form för beslut om deras offentliggörande finns inte. Denna formalistiska ståndpunkt leder till märkliga konsekvenser: de vanliga bestämmelserna om offentliggörande efter femtio år skulle här inte gälla och uppteckningarna skulle strängt taget aldrig kunna utnyttjas. Denna tankegång — en perfekt jurists marindröm — får inte bli avgörande. Om regeringen och nämnden är eniga, bör de kunna slita sönder spindelväven, ge ut papperen och skapa klarhet i den mån sådan för närvarande kan vinnas.

intresse.

General Ehrensvärds till vitböckerna

anslutna yttrande är tilltalande som bevis på moraliskt mod och betydelsefullt som saklig insats. Ehrensvärds framställning klargör på en konkret punkt att de nu färdigställda aktsamlingarna är bristfälliga. Försvarsstaben har icke medverkat vid publiceringsarbetet, trots att dokumentinsamlingen genom dess försorg kunnat få en fylligare karaktär. Efter detta påpekande borde man kunna räkna på att de redan utgivna vitböckerna kompletteras med militärt material och att liknande försummelser inte inträffar under det fortsatta publiceringsarbetet. Hr Ehrensvärd understryker också — liksom envoyén Boheman i gårdagens artikel — att genom det följda förfaringssättet enskilda tjänstemäns uppträdande lätt kommer i skev belysning och därför utsätts för en ensidig och orättvis kritik. Överste Juhlin-Dannfelt, som några dagar före den 9 april förgäves yrkat på svensk mobilisering, blir på grund av sitt brev efter den tyska aktionen mot Norge utsatt för angrepp — dessa kunde med ojämförligt större skäl riktas mot dem vilka tidigare icke lydde hans råd.

Denna situation är av två skäl pinsam. Den styrande och principiellt ansvariga gruppen av politiker och höga ämbetsmän går fri, medan strålkastarljuset och kritiken inställes på lägre civila och militära tjänstemän, vilkas plikt det varit att efter bästa förstånd rapportera och

21/2